

Vihreää vaurautta koko Suomeen

Keskusta

Keskustan metsälinjaus

Vihreää vaurautta koko Suomeen

Keskustan metsälinjaus

Keskustan politiikkalinjaukset 2025–2027
Keskusta tiivistää ja priorisoi politiikkalinjauksistaan eduskuntavaalio-hjelmansa tavoitteet. Ne sovitetaan talouden raameihin.

Sisältö

Keskustan metsälinjauksen ydinviestit 3

Johdanto 4

1. Metsänhoito ja kasvun lisääminen 6

2. Metsänomistajuus 8

Faktat: Suomen metsät ja niiden omistus 9

3. Innovaatiot, jalostus ja puun käyttö 10

4. Koulutus ja tutkimus 12

5. Suojelu, monimuotoisuus ja luontoarvot 14

6. Luonnonarvomarkkinat 16

7. Infrastruktuuri 18

8. Verotus ja tuet 19

9. Euroopan unioni 20

Faktat: Keskeisiä metsiin vaikuttavia EU-politiikkakokonaisuuksia 22

Keskustan metsälinjauksen ydinviestit

- Metsänomistajan oikeudet on turvattava: omaisuudensuojan kunnioittaminen, ennakoitava sääntely ja oikeudenmukaiset korvaukset ovat kestävän metsäpolitiikan perusta.
- Metsien käyttöä ohjaavat markkinat, eikä hakkuita tule rajoittaa.
- Keskusta haluaa turvata metsähakkeen käytön jatkossakin osana lämmön- ja energiantuotantoa. Hakkeen korjuu ja tehokas käyttö on osa kestävää metsätaloutta ja huoltovarmuutta.
- Uusiutuvien puupohjaisten tuotteiden avulla korvataan fossiilisia raaka-aineita ja biopohjainen energiantuotanto on energiasiirtymän mahdollistaja. Tämä on sekä ilmaston, kansantalouden että huoltovarmuuden etu.
- Metsät ovat Suomen hyvinvoinnin ja vihreän kasvun perusta. Metsäbiotalous tukee talouskasvua, työllisyyttä, huoltovarmuutta ja alueellista elinvoimaa koko maassa.
- Puurakentaminen, uudet biopohjaiset tuotteet ja puuta jalostava teollisuus luovat uusia työpaikkoja ja vientiä.
- Aktiivinen, kestävä metsien hoito ja metsäpinta-alan kasvattaminen lisäävät kasvua ja vahvistavat ilmastotoimia. Metsien kasvun lisääminen, puun pitkäaikainen käyttö sekä fossiilisten raaka-aineiden korvaaminen ovat keskeinen osa ilmastopolitiikkaa.
- Suomen tulee olla EU:ssa vahva vaikuttaja myös metsiin vaikuttavassa lainsäädännössä. Metsäpolitiikan kuuluminen kansalliseen päätösvaltaan on turvattava ja EU-sääntelyn on tunnistettava eri maiden metsäolosuhteet.
- Metsät pysyvät monikäyttöisinä. Metsät tuottavat taloudellista, ekologista ja sosiaalista hyvinvointia – puuta, luontoarvoja, virkistystä ja hyvinvointia.
- Kestävintä luonnonsuojelua on vapaaehtoisuuteen perustuva suojelu. Siihen perustuvien ohjelmien rahoitus on turvattava.
- Maaseudun elinvoima ja metsäsektori kulkevat käsi kädessä. Metsäbiotalous luo työtä, yritystoimintaa ja tulevaisuuden näkymiä koko Suomeen.

Kannen kuva: Adobe Stock

Johdanto

Maailman muuttuessa Suomen metsät ovat säilyneet kansallisena voimavarana ja vahvana tukijalkana taloudellemme, luonnollemme sekä alueelliselle ja henkiselle hyvinvoinnillemme. Metsät ovat jatkuvasti kasvava luonnonvara, jonka arvo hyvinvointiyhteiskunnan turvaajana on keskeinen. Puuteollisuuden ja kotimaisen, uusiutuvan bioenergian rooli on merkittävä ja raaka-aine on omissa käsissämme. Muuttuvassa ilmastossa metsien kasvun ja terveyden ylläpitäminen on samalla huoltovarmuudesta huolehtimista.

Metsäpolitiikan on vastattava voimakkaasti muuttuvaan talous-, turvallisuus- ja energiapoliittiseen toimintaympäristöön sekä luonto- ja ympäristövelvoitteisiin.

Suomi on asettanut kansallisen tavoitteen biotalouden arvonlisän kaksinkertaistamiseksi vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen vaatii investointeja koulutukseen, tutkimukseen, innovaatioihin ja tuotekehitykseen. Metsäalan on oltava houkutteleva uravaihtoehto nuorille.

Ennen kaikkea tarvitaan menestyviä yrityksiä, joilla on resursseja kehittää biopohjaisia tuotteita markkinoille ja investoida kaupallisen mittakaavan tuotantolinjoihin ja -laitoksiin. Valintojen taustalla pitää olla vankka tutkimustieto. Yritykset valitsevat tuotepalettinsa kannattavuuden ja markkinoiden perusteella ottaen huomioon suuren määrän asioita, kuten sopivan raaka-aineen, kuljetuskustannukset, tuotantokustannukset, kysynnän ja asiakkaiden maksuvalmiuden.

Suomalaisen metsänomistuksen vahvuus on laaja omistajapohja. Maamme sadat tuhannet yksityiset metsänomistajat ankkuroivat omistuksen ja metsistä saatavan hyödyn suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomalaisen metsänomistajan tarpeet ja toiveet ovat moninaiset, ja niihin on kyettävä aktiivisella metsäpolitiikalla vastaamaan.

Metsämme ovat monikäyttöisiä. Niiden tuottamat ekosysteemipalvelut luovat sekä taloudellista että aineetonta hyvinvointia koko maahan. Metsänomistajien tekemä työ luontoarvojen eteen tulee tunnistaa paremmin myös markkinoilla.

Suomen on oltava aktiivinen vaikuttaja Euroopan unionissa ja pidettävä ennakoiden huoli siitä, että metsiemme kestävä käyttö ei vaarannu EU-sääntelyn kautta. Puupohjaisille, fossiilisia korvaaville tuotteille pitää luoda EU-politiikan keinoin kysyntää.

Keskusta tavoittelee:

- **Metsänomistajalähtöistä kannattavaa ja kestävää sekä aktiivista metsien hoitoa ja käyttöä. Tämä turvaa metsien kasvun, niiden hyödyntämisen, biodiversiteetin ja uusiutuvan biotalouden pitkäjänteisen kehityksen, jota tulee edistää muun muassa tutkimuksen avulla. Hakkuutasoja ei rajoiteta poliittisilla päätöksillä.**

Kuva: Kuvatoimisto Rodeo Oy

1. Metsänhoito ja kasvun lisääminen

Metsän kasvun vahvistaminen ja puun laadun parantaminen hyvällä metsänhoidolla on tärkeää. Se vahvistaa huoltovarmuutta ja metsäsektorin kilpailukykyä. Raaka-aineen saamisen turvemailta on oltava mahdollista myös tulevaisuudessa.

Metsien ripeä uudistaminen parantaa puuaineksen saatavuutta, hiilensidontaa sekä taloutta. Kohteelle sopiva jalostetun viljelyaineksen käyttö lisää mahdollisuuksia vaikuttaa kasvuun ja puuaineksen laatuun. Oikea-aikaisesta taimikonhoidosta huolehtiminen on tärkeä osa metsänhoidon onnistumista, ja sitä tulee edistää, myös valtion kannustimin.

Jalostettu viljelymateriaali, kasvupaikan potentiaalin mukainen ja monipuolista keinovalikoimaa hyödyntävä metsänhoito sekä kivennäismaiden lannoitus, sekä erikseen mainittuna turvemaiden tuhkalannoitus ja terveyslannoitus lisäävät metsien kasvua ja siten hiilensidontaa.

Metsäpinta-alaa kasvatetaan metsittämällä. Käytöstä poistuneita turvetuotantoalueita ja teknisesti vaikeasti viljeltäviä pienialaisia peltolohkoja kannattaa metsittää sekä markkinaehtoisten että julkisten rahoitusten kannustamina.

Maankäyttösektorin tietopohjaa tulee vahvistaa ja maankäyttösektorin luonnollisista prosesseista johtuva epävarmuus tulee huomioida sektoriin liittyvän ilmastopolitiikan valmistelussa. Hiilinielukeskustelua tulisi siirtää metsänkäytön rajoittamisesta metsissä tehtäviin kasvua lisääviin toimenpiteisiin.

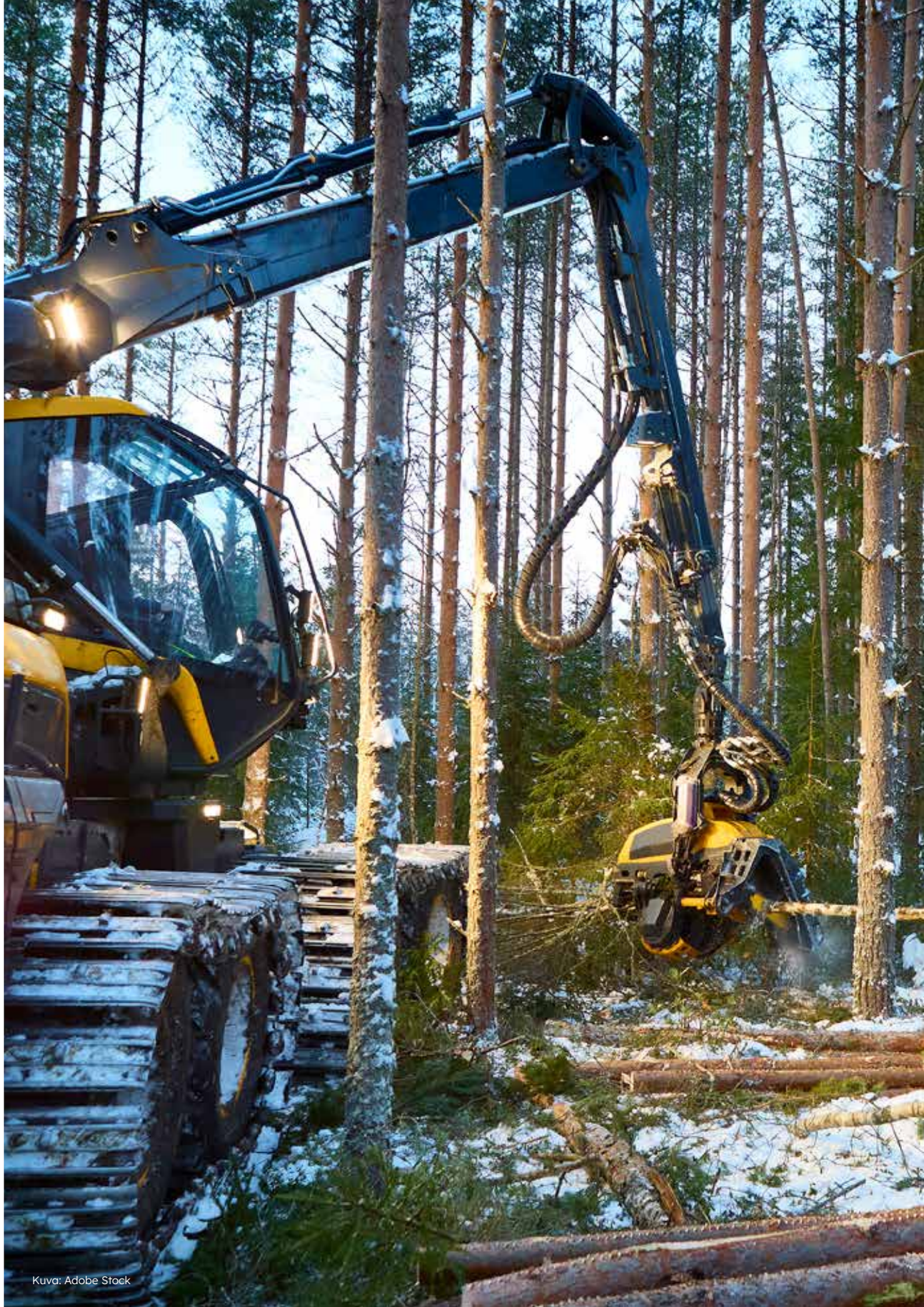
Ilmastonmuutoksen edetessä myös metsätuhot lisääntyvät. Metsätuhojen riskiä on pienenettävä muun muassa riittävän monipuolisella metsien rakenteella, sekapuustoisuudella ja metsänhoitomenetelmillä.

Keskusta tavoittelee:

- **Metsien kasvun ja metsien kestävän käytön lisäämistä. Toteutetaan kansallisen metsästrategian kasvua tukevia toimenpiteitä määrätietoisesti ja varmistetaan toimenpiteiden rahoitus.**
- **Ilmastolain uudistamista vastaamaan uusinta tutkittua tietoa siten, että kunnianhimon tasosta ei tingitä, mutta Ruotsin mallin mukaisesti tavoitteet asetetaan ensisijaisesti fossiilitaloudesta irti pääsemiseen.**
- **Metsien kasvua edistävien kannusteiden turvaamista pitkäaikaisten metsätalouden investointien kuten taimikonhoidon ja terveyslannoitusten edistämiseksi.**
- **Metsistä kerättävän metsä- ja luontotiedon saamista metsänomistajien oman päätöksenteon tueksi.**
- **Varautumista ilmastonmuutoksen tuomiin uhkiin.**

Keskusta ei hyväksy:

- **Kiinteistöveroa maa- ja metsätalousmaalle**
- **Puun energiakäytön verotusta fossiilienergian tavoin**
- **Puun energiakäytön rajoituksia**



Kuva: Adobe Stock

2. Metsänomistajuus

Perhemetsänomistamisen malli on suomalainen vahvuus. Metsänomistajuuden siirtyminen perheen sisällä tukee ylisukupolvista ajattelua, joka sopii erityisen hyvin pitkäjänteisyyttä edellyttävään metsien hoitoon. Perheen määrittelyä tulee perintö- ja lahjaverotuksessa laajentaa ja uudistaa, kun yhä useammalla metsänomistajalla ei ole metsienhoidosta kiinnostuneita omia lapsia.

Metsäpolitiikan tavoitteiden ja metsänomistajien rakenteen monimuotoistuessa pitää varmistaa, että metsänomistajilla on erilaisia keinoja osallistua päätöksentekoon. Etämetsänomistajia helpottavia ratkaisuja tulee kehittää aktiivisesti.

Neuvonnan, sähköisten palvelujen ja yhteismetsään liittymisen mahdollisuuden saatavuus varmistetaan myös pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuksissa, joissa suuri osa etämetsänomistajista asuu.

Metsien hyvän hoidon ja käytön kannalta on välttämätöntä, että omistussuhteet ovat selviä ja omistajat päätöksentekokykyisiä. Erityisesti pitkään jatkuneet kuolinpesäomistukset voivat olla päätöksenteon kannalta ongelmallisia, sillä päätökset tulee tehdä yksimielisesti.

Yhteismetsät ovat kestävä ja ylisukupolvinen metsänomistusmuoto, joka turvaa metsien koon, tuottavuuden ja hoidon jatkuvuuden. Keskusta haluaa sujuvoittaa yhteismetsien perustamis- ja liittämisprosesseja sekä poistaa hallinnollisia esteitä ja varmistaa yhteismetsien verotuksellisen ennakoitavuuden ja kilpailukyvyn.

Keskusta edellyttää, että infrarakentamisessa (esim. datakeskusten edellyttämät uudet siirtolinjat) ei vaaranneta maa- ja metsätilojen asemaa ja turvataan maanomistajien oikeudet. Lunastustilanteissa korvaukset on maksettava maanomistajille täysimääräisesti.

Metsänomistajien asemaa on parannettava suhteessa yhteiskunnan infrarakentamisen vaatimuksiin. Siirtymä pois fossiilitaloudesta ja yhteiskunnan ja teollisuuden sähköistyminen datakeskuksineen tarkoittaa paljon investointeja muun muassa tuulivoimaan, akkuvarastoihin ja sähkönsiirtoverkkoihin, joiden alta metsätalouden harjoittaminen joutuu usein väistymään.

Kaavoituksen tulee olla ensisijaisesti rakentamista ja maankäyttöä ohjaavaa, eikä ympäristöpolitiikan toteuttamisen väline. Metsien kaavoittamisen pitäisi olla sallittua vain tilanteissa, joissa maankäyttöluokka muuttuu toiseksi. Oikeusvaltiossa ei pitäisi olla mahdollista, että kaavamääräyksillä kirjoitetaan uudestaan metsälaki ja hyvän metsänhoidon suositukset.

Kaavoituksella ohjataan viherrakenteita kaupunkiympäristöissä. Kasvavilla kaupunkiseuduilla, joilla sama metsä on yhtä aikaa talousmetsä, asukkaiden lähiluonto ja rakentamisen reservi, yhteensovittaminen tehdään kunnan kaavoituksessa maanomistajaa kuullen ja korvausperiaatetta noudattaen. Muualla metsäisessä Suomessa kaavoituksella ei ohjata metsätaloutta.

Lainsäädännön ja hallinnon tulee olla joustavaa, ennakoitavaa ja kestävää metsätaloutta mahdollistavaa. Metsien käytölle ei tule asettaa uusia rajoituksia ilman täysimääräisiä, oikeudenmukaisia ja ennustettavia korvauksia.

Keskusta edistää:

- **Metsänomistajan oikeutta päättää oman metsäomaisuutensa käytöstä.**
- **Lunastustilanteissa korvaukset on maksettava maanomistajille täysimääräisesti.**
- **Metsävaratiedon laatua ja ajantasaisuutta sekä metsänomistajan päätösvaltaa tietojen käytöstä.**
- **Kompensoivia korvauksia metsäelinkeinolle, mikäli luodaan uusia kustannuksia tai hallinnollista taakkaa.**
- **Luopumista metsävähennyksen tulouttamisvelvollisuudesta lunastustapauksissa.**
- **Sisarusten lapsien sisällyttämistä ensimmäiseen perintöveroluokkaan, jotta sujuvat sukupolvenvaihdokset toteutuvat.**
- **Kuolinpesien ja metsäyhtymien toimivuutta esimerkiksi niiden nopeutetun purkamisen tai enemmistöpäätöksentekomahdollisuuden kautta.**
- **Metsänomistajien vahvaa osallistamista politiikkaan ja metsänomistajien asiantuntemuksen hyödyntämistä esimerkiksi monialaisissa työryhmissä.**
- **Kaavamerkintöjen yhdenmukaistamista maa- ja metsätalouden osalta valtakunnallisesti. Keskusta ei hyväksy viherrakennesääntelyä oikeusvaikutteisena maakuntakaavoituksessa.**
- **Maan- ja metsänomistajien ottamista mukaan rakennus-, suojelu- ja muihin hankkeisiin suunnitteluvaiheesta lähtien. Maanomistajalle tulee kertoa henkilökohtaisesti häntä koskevasta kaavoitushankkeesta.**
- **Kuntien maanhankinnan perustumista avoimeen, vapaaehtoiseen kaupankäyntiin, jossa osapuolet ovat tasavertaisessa asemassa.**

Suomen metsät ja niiden omistus

- Suomen pinta-alasta noin 75 % on metsää. Suomi on suhteellisesti Euroopan metsäisin maa.
- Yksityisiä metsänomistajia on yli 600 000. He omistavat noin 60 % Suomen metsistä. Valtio omistaa yli kolmanneksen metsistä. Yhtiöiden omistuksessa on noin 8 %.
- Metsätilan keskikoko on noin 30 hehtaaria. Metsänomistajien keski-ikä on yli 60 vuotta. Heistä naisia on 41 prosenttia.
- Metsäala työllistää suoraan ja välillisesti noin 100 000 ihmistä.
- Vuonna 2025 yksityishenkilöt saivat puun myyntituloja noin 3,1 miljardia euroa.
- Metsistä on suojeltu noin 3 miljoonaa hehtaaria eli noin 13 % metsäpinta-alasta, suurin osa tästä on Pohjois-Suomessa. Metsäomistajat suojelevat metsiään myös hiljaisesti, omaehtoisesti ja korvauksetta. On arvioitu, että metsätaloudellisen käsittelyn ulkopuolelle jätettyjä tai pienimuotoisesti käsiteltäviä metsäaloja on noin miljoona hehtaaria.

3. Innovaatiot, jalostus ja puun käyttö

Uudet biotuotteet puusta voivat korvata muun muassa öljypohjaisia kemikaaleja, muoveja ja tekstiilejä. Uusiin puupohjaisiin materiaaleihin siirtyminen on paitsi suuri taloudellinen mahdollisuus jalostusarvon nostamisen myötä myös ympäristöteko. Biohajoavat tuotteet eivät kuormita ympäristöä kuten nyt syntyvä muovijäte. Metsäteollisuuden sivuvirtojen hyödyntämisessä on päästy eteenpäin ja uusia innovaatioita tulee markkinoille.

Puun käyttöä kotimaisena, ympäristöystävällisenä ja uusiutuvana rakennusmateriaalina tulee edistää. Se tukee myös ilmastotavoitteiden saavuttamista, sillä se sitoo hiiltä pitkäaikaisesti ja korvaa suuripäästöisiä materiaaleja. Rakentamislaki ohjaa kohti vähähiilistä rakentamista, jossa huomioidaan rakennuksen koko elinkaaren syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt.

Puun käytön lisääminen rakentamisessa ei automaattisesti tarkoita pelkästään täysin puupohjaisia ratkaisuja. Hybridirakentaminen on hyvä keino lisätä puunkäyttöä rakentamisessa, jolloin puurakenteiden haasteita voidaan ratkaista muilla materiaaleilla.

Lämmön ja sähkön yhteistuotantoa tarvitaan ja säätövoiman tarve uusiutuvien tuotantotapojen kanssa kasvaa. Vaikka metsäbiomassan käytön ennakoidaan pienenevän muiden uusiutuvien energiamuotojen yleistyessä, sen rooli suuritehoisen ja pitkäkestoisen säätöenergian tuottajana ja sähköverkon vakauttajana kasvaa.

Keskusta tavoittelee:

- **Fossiilisten raaka-aineiden korvaamista puupohjaisilla tuotteilla sekä niiden kehittämisen ja markkinoiden edistämistä. Puupohjaisille, fossiilisia korvaaville tuotteille pitää luoda EU- ja kotimaisen politiikan keinoin kysyntää muun muassa julkisilla hankinnoilla. Esimerkiksi äitiyspakkauksessa tulisi olla kotimaisesta puupohjaisesta kuidusta tehty vaate.**
- **Kaiken julkisen rakentamisen toteuttamista ensisijaisesti puurakentamisena kotimaisesta puusta, ja puurakentamisen lisäämistä uusilla keinoilla, kuten asettamalla sille erityisasema kaavoituksessa, liittämällä puurakentaminen osaksi MAL-sopimuksia tai edistämällä puun käytölle ”sekoitevelvollisuutta” rakentamisessa.**
- **Puupohjaisten energianlähteiden käyttöä osana fossiilitaloudesta irtautumista ja paikallisen aluetalouden vahvistamista.**
- **Selkeää ja ennakoitavaa sääntely-ympäristöä, joka kannustaa investointeihin puupohjaisiin tuotteisiin ja ratkaisuihin.**



Kuva: Kuvatoimisto Rodeo Oy

4. Koulutus ja tutkimus

Metsäsektorin kilpailukyky turvaa myös alan kehittymisen. Tarvitaan toimintaympäristö, jossa uusien innovaatioiden valmistus sijoittuu Suomeen.

EU:n tutkimus- ja innovaatiorahoitus tarjoaa mahdollisuuksia metsäbiotalouden kehittämiseen. Suomen tulee aktiivisesti hyödyntää EU:n tutkimusohjelmia ja vahvistaa metsäalan tutkimus- ja innovaatioverkostoja Euroopassa.

EU:n biotalousstrategian toteuttamisessa korkeakoulujen roolia kasvatetaan ja ammattikorkeakoulujen yhteydessä toimivat biotaloushubit luovat uusia tutkimus- ja kehittämisalustoja.

Maa- ja metsätaloutta hyödyttävän perustutkimuksen asemaa on parannettava, ja samalla on varmistettava, että tutkimustulosten vieminen käytäntöön etenee. Tämä tehdään sisällyttämällä myös skaalaaminen ja innovaatiot T&K-rahoituslakiin, eli muuttamalla se TKI-rahoituslaiksi.

Syntyvyys on Suomessa romahtanut ja ikäluokat ovat yhä pienempiä. Maaseutualueilla, jossa suurin osa biotalouden raaka-aineesta ja työpaikoista sijaitsee, tilanne on erityisen hankala. Metsäalan houkuttelevuus ja koulutustarjonta on turvattava.

Puurakentamisen osaajien saatavuuteen tulee panostaa alan koulutusta kehittämällä.

Keskusta tavoittelee:

- **Korkeakoulujen perustutkimuksen ja tutkimuslaitosten soveltavan tutkimuksen tukemista yksityisen ja säätiörahoituksen lisäämisellä uusilla kannustimilla esimerkiksi verotuksen keinoin.**
- **Metsäarvoketjun mukana olon vahvistamista tutkimustoiminnan rahoituksessa ja erityisesti Suomen Akatemian toiminnassa.**
- **Metsäalan strategisen ohjelman päivittämistä TEM:n johdolla sektorin pitkäjänteisen ja johdonmukaisen kehittämisen varmistamiseksi.**
- **Metsäalan koulutuksen vetovoiman lisäämistä ja opiskelijapolkujen sujuvoittamista työelämään.**



Kuva: Adobe Stock

5. Suojelu, monimuotoisuus ja luontoarvot

Suomessa on erinomaista osaamista ja kaikki edellytykset yhdistää sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, hiilivarastojen kasvattaminen, ihmisten hyvinvointi ja taloudellinen menestys. Erityisesti uhanalaisten lajien vaatimia elinympäristöjä tulee vaalia metsänhoidon keinoin, ja suojelu tulee kohdentaa luonnonarvoiltaan merkittävimpiin kohteisiin. Kestävintä metsänsuojelua on vapaaehtoinen suojelu. Se ottaa huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää suojelun paikalliseen hyväksyttävyyteen ja pyrkiä löytämään uusia tapoja vahvistaa maaseudun elinvoimaa uusien liiketoimintamahdollisuuksien avulla, kuten hyödyntämällä metsien hyvinvointivaikutuksia terveyden edistämiseen.

Laillisesti sitovien luonnonsuojelutavoitteiden saavuttamiseen tulee olla julkinen rahoitus. Maanomistajan tulee saada suojelutoimista täysimääräinen korvaus. Kestävä luonnonsuojelu ei tapahdu harmaan suojelun kautta, eli päätöksillä esimerkiksi kaavoituksessa, jotka eivät perustu suoraan lakiin, eikä niistä makseta korvausta. Harmaan suojelun esille tuomiseksi tällaiset alueet tulisi huomioida suojeltuna alueena ja tilastoida.

Kaupunkimetsien ja puiden määrää kasvatetaan, ja olemassa olevista huolehditaan. Viheralueiden ja lähiluonnon merkitys on suuri ja niiden positiiviset terveysvaikutukset ovat kiistattomat. Kaikilla ihmisillä tulee olla pääsy helposti saavutettavaan lähiluontoon.

Ennallistamisasetuksen toimeenpanossa on edettävä hallitusti, vaiheittain ja tutkittuun tietoon sekä kansantalouden kantokykyyn nojaten. Ennallistamista ei voida toteuttaa kestävällä tavalla ilman paikallista hyväksyttävyyttä, vapaaehtoisuutta ja alueiden toimijoiden vahvaa osaamista ja osallistumista.

Kansallisen ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa on sovitettava yhteen ennallistamistavoitteet, luonnonvarojen kestävä käyttö, maa- ja metsätalous, elinkeino- ja yritystoiminta sekä muut alueiden käytön tarpeet. Ratkaisujen on vahvistettava samanaikaisesti luonnon monimuotoisuutta, huoltovarmuutta, alueiden elinvoimaa ja Suomen kilpailukykyä.

Suomen kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa on varmistettava, että luontotyyppien määrittely on yksiselitteistä ja ennakoitavaa. Metsänomistajien pitää voida luottaa siihen, että vapaaehtoiset luonnon monimuotoisuutta edistävät toimet talousmetsissä eivät johda harmaaseen suojeluun tai heikennä heidän oikeusturvaansa tai omaisuudensuojaansa. Selkeät ja oikeudenmukaiset pelisäännöt ovat edellytys sille, että metsänomistajat uskaltavat investoida luonnon hyväksi myös tulevaisuudessa. Ennallistaminen ei saa vaarantaa Suomen ruoantuotantoa, metsätaloutta, investointeja eikä alueiden elinvoimaa.

Lämpenevät ja sateisemmat talvet sekä jatkuvan kasvatuksen hakkuiden lisääntyminen haastavat nykyiset massakorjuumenetelmät. Korjuuajankohdan valinnalla ja kohteelle parhaiten soveltuvan konekannan käytöllä, sekä pienipiirteisemmällä metsätaloudella luonnonhoito voi lisääntyä ja uusia työpaikkoja syntyä.

Yhteiskunnan tehtävänä ei ole rajoittaa metsien käyttöä, vaan kannustaa metsänomistajia lisäämään samanaikaisesti sekä metsien kasvua että niiden luonto- ja virkistysarvojen vaalimista. Kestävän metsätalouden harjoittaminen ei sulje pois myöskään muuta maankäyttöä. Esimerkiksi poronhoito on merkittävä elinkeino Pohjois-Suomessa.

Keskusta haluaa:

- **Jatkaa maanomistajalähtöisen, vapaaehtoisen suojelun edistämistä sekä riittävän rahoituksen turvaamista. Korostamme Metso-, Helmi-, Sotka ja Nousu-ohjelmien jatkon varmistamista.**
- **Luonnonsuojelun hyväksyttävyyden ja oikeudenmukaisuuden toteutumisen varmistamiseksi luonnonsuojelulakiin on lisättävä lajisuojeluun vastaavanlaiset korvaussäännökset kuin on metsälaissa ns. kymppipykälien pienialaisuuden osalta.**
- **Lisätä monimuotoisuutta tukevia luonnon- ja metsänhoitokäytäntöjä.**
- **Edistää markkinamalleja, jotka hyödyntävät ekosysteemipalveluita ja kannustavat luonnonhoitoon ja ennallistamiseen, esimerkkinä näistä virkistys- ja luonnonarvokauppa.**
- **Jokaiselle suomalaiselle lapselle mahdollisuutta päästä metsään ja saada ohjausta ja opetusta metsätuntemukseen.**
- **Vahvistaa luontomatkailun ja virkistyspalvelujen yrittäjyyttä kaikilla valtion alueilla, joiden käyttöä Metsähallitus hallinnoi: kansallispuistoissa, retkeilyalueilla, monikäyttömetsissä ja vesialueilla. Yrittäjän käyttöoikeus- ja yhteistyösopimusten on oltava kestoltaan vähintään investoinnin poistoajan mittaisia, ehdoiltaan ennakoitavia ja uusittavissa samoin ehdoin, kun yrittäjä on täyttänyt velvoitteensa. Sopimuskäytäntöjen on oltava yhtenäiset koko maassa.**
- **Kansallista ennallistamissuunnitelmaa ja sen toimeenpanoa, joka yhdistää talouden ja luonnon tilan parantamisen. Kansallisten tavoitteiden tulee olla oikeassa suhteessa käytettävissä oleviin julkisiin resursseihin.**
- **Tehdä luontotyyppien määrittelystä niin selkeitä, että metsänomistajat uskaltavat tehdä monimuotoisuustoimia talousmetsissä ilman pelkoa harmaasta suojelusta.**



Kuva: Kuvatoimisto Rodeo Oy

6. Luonnonarvomarkkinat

Luonnonarvomarkkinoilla luonnon suojelulle ja ennallistamiselle annetaan rahallinen arvo, jota voidaan ostaa ja myydä. Luonnonarvomarkkinoilla maanomistaja voi saada rahaa siitä, että hän edistää luonnon monimuotoisuutta. Luonnonarvomarkkinat täydentävät suojelua ja julkista rahoitusta ja auttavat yhteismitallistamaan erilaisia luontotekoja tehden niistä helposti mitattavia ja kaupattavia.

Vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden ennustetaan kasvavan lähivuosina voimakkaasti. Suomi on kehityksessä mukana, ja markkinoille luodaan järjestelmä, joka on yksinkertainen ja luotettava. Markkinat tarvitsevat toimivat reunaehdot: lieventämishierarkian mukaisesti ensisijaisesti vältetään haitan syntymistä ja viimesijaisesti hyvitetään haitta, ei jälkimarkkinaa ja kohdennus vain arvokkaimpiin kohteisiin, joita voidaan parantaa aktiivisin toimin.

Taloudellisen toiminnan ja luonnon tilan parantamista on yhteensovitettava siten, että esimerkiksi metsätaloutta harjoitetaan yhdessä luonnonhoidon kanssa tai maataloutta yhdistetään perinnebiotooppien hoitoon.

Velvoittavien ekologisten kompensaatioiden käyttö luonnonarvomarkkinoiden vauhdittamiseksi on herättänyt ristiriitaisia näkemyksiä alan toimijoissa. Valtion pitää tutkia tarkasti, millaiset velvoittavat toimet voisivat olla laajimmin hyväksyttäviä ja ottaa niitä käyttöön vain tarvittaessa.

Keskusta tukee:

- **Tutkimusohjelmaa, jolla varmistetaan, että luonnonarvomarkkinoilla tehdyt toimenpiteet johtavat toivottuihin lopputuloksiin, jotta markkinat ovat uskottavia ja luotettavia rahoittajille. Vaikuttavuuden mittaamisessa hyödynnetään parasta saatavilla olevaa teknologiaa, jotta uskottavan mittaamisen kustannukset saadaan minimoitua.**
- **Riittäviä resursseja tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarvittaessa toimenpiteitä tavoiteltujen luontoarvojen saavuttamiseksi.**
- **Valtionyhtiöitä hankkimaan aktiivisesti luonnonarvohehtaareita.**
- **Luonnonarvomarkkinoihin osallistumisen huomioimista julkisissa hankinnoissa ja kilpailutuksissa ja hintadatan avoimuutta markkinoiden toimivuuden ja luottamuksen varmistamiseksi.**
- **Luonnonarvomarkkinoita, jotka yhdistävät taloudellisen toiminnan ja luonnon tilan parantamisen. Luonnonarvomarkkinat eivät ole ensisijaisesti suojeluväline.**



Kuva: Adobe Stock

7. Infrastruktuuri

Väyläverkoston hyvä kunto on tärkeää biotalouden logistiikalle, ihmisten liikkuvuudelle ja huoltovarmuudelle. Valtiontalouden haasteellinen tilanne ottaen huomioon yksityisteiden pitäjien rooli tulee tulevaisuudessa kasvamaan.

Metsä- ja tiepalvelujen tuottamiseen tarvitaan vakautta verotuksellisen ja rahallisen kannustimen yhdistelmällä. Verotuksellinen kannustin olisi verovähennysoikeus, jonka voisi hyödyntää tulevien puukauppojen tai kiinteistön myynnin yhteydessä.

Erilaiset rahoitusvälineet, kuten Metka-rahoitus ja YT-lain mukainen rahoitus tulisi yhdistää tie- ja siltahankkeissa siten, että jatkossa olisi vain yksi rahoitusta jakava virasto. Maa- ja metsätalouden käyttöön varataan riittävät resurssit kokonaisrahoituksesta.

Keskusta kannattaa:

- **Metsätalouden kannustejärjestelmän uudistamista ja riittävän rahoituksen varmistamista, jolla edesautetaan myös teiden kunnossapitoa.**
- **Yksityistieavustusten tason nostamista sekä kunnossapito- että perusparannusten osalta.**



Kuva: Kuvatoimisto Rodeo Oy

8. Verotus ja tuet

Metsänomistuksen rakenne on muuttumassa rahastomuotoisen omistuksen ja etämetsänomistajien lisääntymisen myötä. Omistus loittonee metsien sijaintipaikkakunnilta ja paikallinen hyväksyttävyys heikkenee. Verotusta tulisi uudistaa parantamalla kuntakohtaista kohdentamista. Keskustalainen ajattelu lähtee siitä, että metsistä kerättävien verojen tulisi omistusmuodosta riippumatta kohdentua vahvemmin sinne, minne hakkuiden jäljetkin kohdistuvat eli kuntiin.

Metsänomistajien halukkuutta parantaa metsien kasvua, lisätä hiilivarastoja ja kasvattaa laatupuuta esimerkiksi kiertoaikaa pidentämällä tulee edistää suorilla tai verotuksellisilla kannustimilla. Keskusta haluaa turvata kannusteiden ennakoitavuuden ja jatkuvuuden.

Metsänomistajilla tulisi olla mahdollisuus kasvattaa vähennyspohjaa ja siirtää se eteenpäin sukupolvenvaihdoksen tai kiinteistön myynnin yhteydessä, mikäli se ei realisoidu puukaupoissa.

Omatoimisesti tehtyjen ja rahoitettujen tie- ja suometsänhoitohankkeiden kustannukset tulisi voida vähentää kertapoistona puukauppojen tai kiinteistön myynnin yhteydessä.

Keskusta ei hyväksy metsämaan kiinteistöveroa, joka merkitsisi käytännössä päällekkäistä verotusta. Se olisi vahingollista pitkäjänteiselle metsätaloudelle, joka vaatii vuosikymmenten sitoutumista. Jatkuva vuotuinen lisäverorasite heikentäisi pitkän aikavälin kannattavuutta ja vähentäisi halukkuutta investoida metsänhoitoon. Verorasituksen kiristymisen aiheuttamat lisäkustannukset puunhankinnassa heikentäisivät koko metsäsektorin kilpailukykyä ja kansantalouden kasvua.

Keskusta pitää metsävähennystä välttämättömänä työkaluna kotimaisen yksityisen metsänomistuksen, puumarkkinoiden toimivuuden ja sujuvien sukupolvenvaihdosten turvaamisessa. Keskusta ajaa uudistusta, jonka myötä metsävähennyksen tulouttamisvelvollisuudesta luovuttaisiin metsämaan lunastustapauksissa.

Keskusta esittää:

- **Metsänkasvatuksen alkuvaiheen toimenpiteiden rahallisen kannustimen lisäksi vaihtoehtoisia verotuksellisia keinoja lisäämään toimenpiteiden taloudellista houkuttelevuutta.**
- **Kunnille tuloutettavan metsäveroerän tarkentamista kuntakohtaiseksi.**
- **Metsäyrittäjyyden edistämiseksi hankintatyön verovapaan osuuden kaksinkertaistamista (à 250 m3).**
- **Metsänomistajien matkakulukorvausten vähennysoikeuden korottamista muiden yrittäjien tasolle.**
- **Metsävähennyksen tulouttamisvelvollisuudesta luopumista metsämaan lunastustapauksissa.**

9. Euroopan unioni

EU-perussopimusten mukaan metsäpolitiikka kuuluu läheisyysperiaatteen mukaisesti kansallisen toimivallan piiriin. EU-sääntelyllä on kuitenkin runsaasti epäsuoria vaikutuksia metsiin ja niiden käyttöön muun muassa ilmasto-, ympäristö- ja energiapolitiikan kautta.

EU:lla on arvioitu olevan yli 80 politiikkatointa, jotka vaikuttavat metsien käyttöön. EU-sääntely pyrkii samanaikaisesti esimerkiksi vahvistamaan hiilinieluja, suojelemaan metsiä ja kannustamaan lisäämään puuraaka-aineen tuotantoa ja käyttöä. Näiden vaatimusten yhteensovittaminen ja lainsäädännön toimeenpano on monimutkaista, vaativaa ja ristiriitaistakin. Siksi on erittäin tärkeää, että vaikutamme ennakoivasti ja aktiivisesti jo ennen komission lainsäädäntöesityksiä.

Euroopan parlamentilla on keskeinen rooli lainsäädännössä, sillä se on jäsenmaiden neuvoston lisäksi toinen EU:n lainsäätäjistä.

Sääntelyn on oltava ennakoitavaa ja johdonmukaista myös vaalikausien yli. Metsätalouden syklit ovat pitkiä ja epävarmuus on myrkkyä investointipäätöksille ja koko sektorin kannattavuudelle.

Metsänomistajien perustuslaillista oikeutta omaisuudensuojaan tulee kunnioittaa ja varmistaa, että oikeus omaisuuden käyttöön ja arvonnousuun säilyy koskemattomana. Yksittäinen metsänomistaja ei saa joutua kohtuuttomaan asemaan päätösten toimeenpanossa.

Metsien merkitys uusiutuvien raaka-aineiden lähteenä tulee tunnistaa osana EU:n teollisuus- ja kiertotalouspolitiikkaa. Puupohjaiset tuotteet voivat korvata fossiilisia raaka-aineita ja vähentää päästöjä. Niiden kysyntää tulee vahvistaa EU-politiikan keinoin, kuten tuotelainsäädännöllä tai julkisten hankintojen kriteerien avulla.

EU:n energiapolitiikassa bioenergialla on edelleen tärkeä rooli siirryttäessä pois fossiilisista energialähteistä. Sääntelyn tulee mahdollistaa kestävästi tuotetun metsäbiomassan käyttö energian tuotannossa erityisesti siirtymävaiheessa.

Metsien ja metsäbiotalouteen vaikuttavista EU-politiikkatoimia tulisi arvioida kokonaisvaltaisesti, jotta niiden vaikutukset eivät ole ristiriitaisia.

Keskusta linjaa:

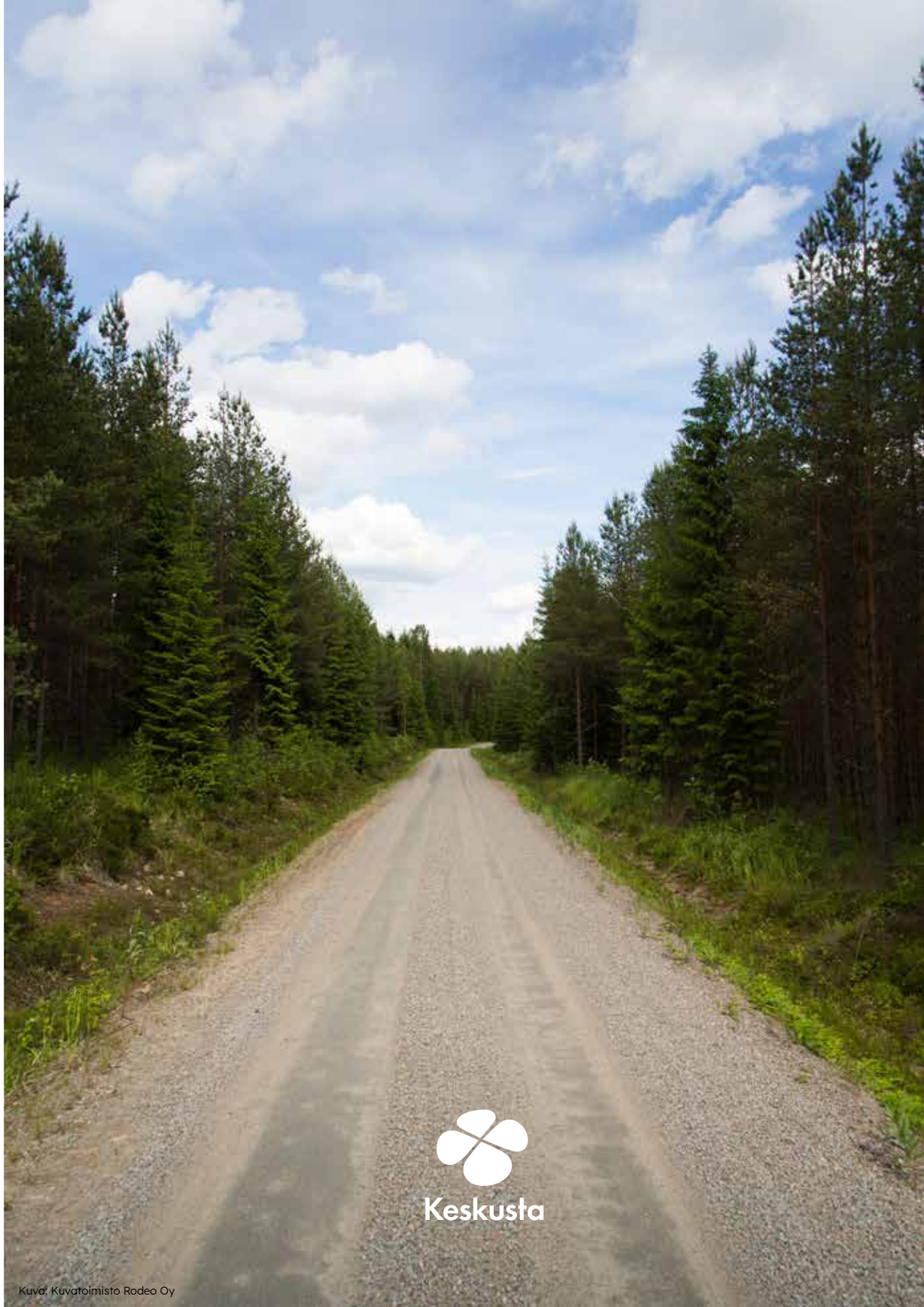
- **Suomi ottaa paikkansa arvostettuna metsäbiotalouden kärkimaana ja varmistaa EU:n metsiin vaikuttavan politiikan yhteensopivuuden suomalaisen metsätalouden kanssa.**
- **Suomi etsii aktiivisesti kumppaneita ja vaikuttaa EU-politiikkaan yhdessä muiden metsäisten maiden kanssa kestävän metsäbiotalouden edistämiseksi ja sen toimintaedellytysten turvaamiseksi.**
- **Metsiin vaikuttavien politiikkasektoreiden ja ohjauskeinojen arviointia on tehtävä jatkuvasti ja ennakoiden.**
- **Uutta metsiin kohdistuvaa EU-sääntelyä ei lisätä ennen kuin nykyisen lainsäädännön toimeenpano on saatu valmiiksi ja sen vaikutukset on asianmukaisesti arvioitu.**
- **Suomi edistää linjaa, jossa metsäpolitiikka säilyy ensisijaisesti jäsenvaltioiden toimivallassa, ja EU-tason toimien tulee kunnioittaa kansallisia olosuhteita ja metsien kestävän käytön erilaisia lähtökohtia.**
- **Suomi varmistaa, että EU:n toimet turvaavat kestävien kotimaisten raaka-aineiden saatavuuden ja vahvistavat unionin omavaraisuutta biopohjaisissa materiaaleissa.**



Kuva: Adobe Stock

Keskeisiä metsiin vaikuttavia EU-politiikkakokonaisuuksia

- LULUCF-asetus (Land Use, Land Use Change and Forestry) määrittelee maankäyttösektorin hiilinieluja koskevat velvoitteet jäsenmaille ja vaikuttaa suoraan siihen, miten metsien käyttöä tarkastellaan ilmastopolitiikassa.
- Uusiutuvan energian direktiivi (RED III) ohjaa uusiutuvan energian käyttöä EU:ssa ja sisältää myös kestävyyskriteerit metsäbiomassan energiakäytölle.
- EU:n ennallistamisasetus, jonka tavoitteena on luonnon tilan parantaminen ja ekosysteemien ennallistaminen eri maankäyttösektoreilla.
- EU:n biodiversiteettistrategia 2030 asettaa tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiselle sekä suojelualueiden lisäämiselle.
- EU:n taksonomia-asetus ohjaa kestävän rahoituksen kriteereitä ja vaikuttaa siihen, millaisia metsätalouden investointeja pidetään kestävän rahoituksen piirissä.
- EU:n metsäkatoa koskeva asetus (EUDR) asettaa vaatimuksia metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden tuonnille EU-markkinoille ja vaikuttaa metsäsektorin toimitusketjuihin.
- EU:n lintu- ja luontodirektiivit yhdessä muodostavat EU:n luonnonsuojelupolitiikan keskeisen perustan ja niiden pohjalta on luotu Natura 2000 -verkosto.
- CRCF-asetus määrittää pelisäännöt hiilenpoistojen sertifioinnille ja voi vaikuttaa metsien ja puutuotteiden rooliin hiilinieluina ja -varastoina.



Kuva: Kuvatoimisto Rodeo Oy